

Dr. David A. deSilva , Waebrania, Kipindi cha 8a, Waebrania 9:1-10:18: Kristo Upatanisho wetu (Sehemu ya 1)

© 2024 David deSilva na Ted Hildebrandt

Katika Waebrania sura ya 9, mstari wa 1 hadi sura ya 10, mstari wa 18 , mhubiri anageukia maswali mengine mawili muhimu akijenga juu ya yale aliyozungumza katika sura ya 7 na 8. Kwanza, ni nini maana ya kifo na kupaa kwa Yesu ikiwa tunaelewa haya kuwa kazi ya kuhani katika ukoo wa Melkizedeki? Na pili, ni nini matokeo kwa wale wanaomkaribia Mungu kupitia upatanishi wa Yesu badala ya upatanishi wa makuhani Walawi? Katika mistari 9 ya 1 hadi 10, mwandishi anaangalia mpangilio wa anga wa maskani au hekalu na kubainisha ndani yake dosari muhimu ya mfumo wa ukuhani wa Walawi na sheria iliyoidhibiti. Hawa hawakuweza kupanua ufikiaji wa uwepo wa Mungu zaidi ya kuhani mkuu kwa watu wote. Katika sura ya 9, mistari 11 hadi 14, mwandishi anaangalia kupaa kwa Kristo kama kuingia katika patakatifu pa patakatifu pa mbinguni ili kutekeleza siku moja ya mwisho yenye ufanisi ya ibada ya upatanisho.

Anatumia hoja kubwa zaidi hadi ndogo kuhusiana na damu ya dhabihu za wanyama, ambayo ni nzuri tu, na damu ya Yesu, ambayo lazima iwe na nguvu zaidi, sabuni ya kiibada, kama ilivyokuwa, kwa kuondoa unajisi wa dhambi. Anahamisha mfumo wake wa kufasiri katika 9, mistari ya 15 hadi 22, kutoka siku ya ibada ya upatanisho katika Mambo ya Walawi 16 hadi kwenye haki ya kuanzisha agano inayopatikana katika Kutoka sura ya 24. Haki ambayo Musa alifanya ili kuanzisha agano la Sinai inakuwa kiolezo cha pili cha kuelewa kifo cha Kristo na kupaa kwake ndani ya agano jipya la kimbingu ambalo Yereimia 3 alitangaza tendo jipya la ibada kama agano jipya la kimbingu.

Katika mistari ya mwisho ya sura ya 9, mstari wa 23 hadi 28 , mwandishi anarudi kwenye sura ya siku ya ibada ya upatanisho anapozingatia kuingia kwa Kristo katika patakatifu pa mbinguni kuwa ni sawa na ulimwengu wa kazi ya kuhani mkuu wa kidunia kuingia patakatifu pa patakatifu pa kidunia na damu ya fahali na mbuzi wa dhambi ili kuondoa najisi kutoka kwa kiti cha rehema. Mwandishi atabisha kwamba kuingia kwa Kristo mbinguni baada ya utiifu hadi kifo kunaondoa kikamilifu kumbukumbu ya unajisi wa dhambi kutoka kwa uwepo wa Mungu. Katika sura ya 10, mstari wa 1 hadi 10, mwandishi anarudi kwenye mada ya marudio ya dhabihu katika mfumo wa Walawi ili kubishana kwamba kurudia huku kwa kila mwaka kwa dhabihu zile zile kunaonyesha kutofaa kwao katika kushughulika na dhambi na unajisi ambao uliwaweka watu mbali na Mungu.

Kisha anageukia Zaburi ya 40, mistari ya 6 hadi 8, kama kibali cha kimaandiko kwa dhabihu moja yenye matokeo ambayo Yesu angefanya kwa kujitoa mwenyewe mara

moja na kwa wote. Mwandishi anahitimisha sehemu hii kuu ya huduma ya ukuhani ya Yesu katika sura ya 10, mstari wa 11 hadi 18, kwa kutazama tena Zaburi 110, mstari wa 1, ambapo Yesu anaalikwa kuketi mkono wa kuume wa Mungu kuhusiana na kuteuliwa kwake kuwa ukuhani. Mhubiri anapata hapa katika kukaa chini kwa Yesu uthibitisho wa ufanisi wa toleo la Kristo kwa sababu makuhani Walawi wanajulikana kwa kusimama daima katika huduma yao ya ukuhani.

Lakini uhakika wa kwamba Yesu anaketi kando ya Mungu unachukuliwa na mhubiri huyo kuwa uthibitisho wa kwamba kazi ya Yesu ya ukuhani imetimizwa kwa uhakika na haitahitaji kurudiwa tena. Anamalizia kwa kukariri tena Yeremia sura ya 31, mistari ya 33 na 34 kama aina ya QED kana kwamba kusema, nimethibitisha hoja yangu, nikionyesha kwamba kwa hakika katika Kristo, kuondolewa madhubuti kwa dhambi kutoka kwa dhamiri ya mwabudu na pia kuwapo kwa Mungu Mwenyezi mbinguni kumetimizwa hatimaye. Katika sura ya 9, mstari wa 1 hadi 10, mwandishi anaangalia kwa makini mpangilio wa maskani ya kidunia na kubainisha kwa usahihi tatizo lilikuwa ni nini na ni nini kilikuwa cha kulaumiwa kuhusu agano la kwanza.

Mwandishi tayari amedokeza jambo hili katika sura ya 7, aya ya 11 na 19. Kanuni za ibada za Torati na ukuhani wake hazikuweza kuleta ukamilifu. Yaani, hawakuweza kusafisha dhamiri za waabudu ili waabudu hao waweze kumkaribia Mungu kabisa na si kusogea tu hadi kwenye hema la kukutania la kidunia bali hadi kwenye mfano wa kimbingu, mahali patakatifu pa mbinguni ambapo Mungu alikaa.

Sasa mwandishi atatoa maelezo ya malipo hayo kwa kutafakari kanuni za huduma ya ibada na mpangilio wa patakatifu pa kilimwengu, hekalu la kidunia, ambazo ziliamriwa na agano la kwanza. Na hivyo tunasoma, Hata lile agano la kwanza lilikuwa na masharti ya ibada na patakatifu pa duniani. Hema lilijengwa, la kwanza, ambalo lilitia ndani kinara cha taa, meza, na mkate wa kuwekwa mbele.

Hapa panaitwa mahali patakatifu. Nyuma ya pazia la pili kulikuwa na hema iliyoitwa Patakatifu pa Patakatifu. Ndani yake kulikuwa na madhabahu ya dhahabu ya kufukizia uvumba, na sanduku la agano lililofunikwa kwa dhahabu pande zote, ambalo ndani yake mlikuwa na hazina ya dhahabu yenye ile mana, na fimbo ya Aroni iliyochipuka, na mbao za agano.

Juu yake kulikuwa na makerubi ya utukufu yakifunika kiti cha rehema. Kati ya mambo haya, hatuwezi sasa kuzungumza kwa undani. Kwa kanusho hilo la mwisho, mwandishi anaonyesha kwamba hatakisia juu ya umuhimu wa kiroho au maana ya viunga vya hekalu, tofauti na Philo wa Alexandria, kwa mfano.

Philo alipoandika juu ya mpangilio wa hema la kukutania, alisitawisha kwa urefu maana ya mfano, kiadili, na kiroho ya kila samani katika tabenakulo. Kinachopendezwa na mwandishi wetu, hata hivyo, ni mipango ya anga yenyewe na vikwazo vya kumfikia Mungu ambavyo mipango hii ilidumishwa, kama

anavyoendelea kusema katika mstari wa 6 na 7. Maandalizi kama hayo yakiwa yamefanywa, makuhani huendelea kuingia katika hema la kwanza kutekeleza majukumu yao ya kiibada, lakini kuhani mkuu pekee ndiye anayeingia katika lile la pili, naye anachukua lakini kwa ajili ya dhambi hiyo mara moja kwa mwaka na bila kukusudia, bila kukusudia, bila kukusudia, na kufanya hivyo bila kukusudia. watu. Tatizo kuu ambalo agano la kwanza liliendeleza badala ya kushinda linaonekana kwa mwandishi huyu kuwa daraja la kumfikia Mungu.

Hiyo ni kusema, wingi wa Waisraeli wangeweza tu kwenda mbali sana, karibu sana na Mungu, na kisha ikabidi kusimama. Wengi wa makuhani wangeweza tu kwenda mbali zaidi kuelekea kwa Mungu na kisha walipaswa kuacha. Ni kuhani mkuu pekee ndiye angeweza kwenda mpaka ndani ya Patakatifu pa Patakatifu, ambalo liliwakilisha uwepo halisi wa Mungu, na kisha aliwekewa mipaka ya kuingia kama hiyo mara moja tu kwa mwaka.

Makuhani walitimiza wajibu wao katika chumba cha nje, wakitunza kinara cha taa na kuchukua mahali pa mikate iliyowekwa wakfu, ile mikate ya wonyesho. Kulingana na Kutoka 30 mistari ya 7 na 8, makuhani pia wangepukiza uvumba juu ya madhabahu ya uvumba, ingawa mwandishi wa Waebrania uwekaji wa mwandishi huyu katika chumba cha ndani angekuwa na shida katika suala hili. Mahali hapa, chumba cha mbele zaidi, ambamo Mungu alifikiriwa kukaa, kiliingiliwa mara moja tu kila mwaka na mtu mmoja tu, kuhani mkuu, katika Siku ya Upatanisho, alipochukua ndani ya Patakatifu pa Patakatifu damu ambayo ilifunika kwanza dhambi zake mwenyewe na kisha dhambi za watu, na kisha wale tu waliotenda bila kujua au kwa kutojua.

Tamaduni hii, iliyoelezewa kwa urefu katika Mambo ya Walawi 16, ni msingi muhimu kwa tafakari ya mwandishi juu ya shughuli za makuhani wakuu wa Walawi na mafanikio ya Yesu katika sehemu hii yote. Waisraeli walei, makuhani wa kawaida, na kuhani mkuu waliwakilisha viwango vitatu vya utakatifu, viwango vitatu vya kushikamana na mahitaji ya usafi, na kwa kila ngazi kukaja fursa ya ziada na hatari ya kusogea karibu na uwepo wa kutisha wa utakatifu wa Mungu wenyewe. Ukuhani wenyewe haukuwa kizuizi cha kumfikia Mungu, lakini pia haukuweza kuboresha ufikiaji wa Mungu wa mwabudu wa kawaida.

Kwa hiyo, kanuni za ibada za Agano la Kwanza zilihakikisha kwamba taifa linaweka umbali wake kutoka kwa Mungu, likijenga ua wa adhabu kwa kuvamiwa na eneo la mwiko kuzunguka Patakatifu pa Patakatifu ili kulinda utakatifu wa Mungu, au kwa usahihi zaidi, kulinda taifa dhidi ya utakatifu wa Mungu unaotokea dhidi ya uchafu wao. Mwandishi wa Waebrania anaona mpangilio huu kuwa hauridhishi. Anaelewa ahadi ya Mungu ya kukaa katikati ya watu wake ili kuashiria uhusiano wa karibu zaidi na watu wote na, hivyo, uhusiano ambao haukutimizwa chini ya Agano la Kwanza.

Anapata roho ya jamaa katika Yohana Mwonaji, mwandikaji wa Ufunuo, anayetazamia kwa hamu Yerusalemu Jipya kwa ajili ya utimizo wa tumaini la Mungu.

Tunasoma hapo kwamba katika Yerusalemu Jipya la Yohana, hakuna hekalu hasa kwa sababu ya viwango vya juu vya kumfikia Mungu, na vizuizi vya kumfikia Mungu vimeondolewa. Kwa hivyo, mwandishi wetu anakuja kwenye hatua yake katika Waebrania 9, mstari wa 8 hadi 10.

Mipangilio ya ibada ya Hema la Kwanza, pamoja na utunzaji wake wa kudumu wa mipaka na vizuizi vya uwepo wa Mungu, ni chombo, nukuu, ambayo ni mfano wa wakati huu, bado ina hadhi ya ibada, ambamo zawadi na dhabihu za chumbani zinatolewa ambazo haziwezi kumkamilisha mwabudu kuhusiana na dhamiri yake, ikiwa ni masuala ya vyakula na vinywaji tu, kuwa na ukomo wa kuweka mambo, na kuweka mipaka ya kila kitu, na wakati wa kuweka mambo sawa. Bado ni muhimu. Njia ya kuingia mahali patakatifu bado haijaonyeshwa.

Mwandishi anatazamia siku ambayo njia ya kuingia itawekwa wazi, kama tutakavyosoma katika sura ya 10, mistari ya 19 hadi 20, na hata kwa uwazi zaidi katika sura ya 12, mistari ya 26 hadi 28. Ni siku ambayo uumbaji wa kimwili utatikiswa na kuondolewa ndipo njia ya kuingia katika ulimwengu usioonekana itafunguliwa na kufanywa wazi kwa wale ambao wamejitolea dhabihu ya Kristo. Hapa, mwandishi anadai kwamba Roho Mtakatifu aliweka wazi, kwa njia ya mipango ya Hema, kwamba njia ya kuingia Patakatifu pa Patakatifu bado haijafunuliwa, wakati hema ya kwanza ina msimamo wa ibada, ambayo anaiita mfano kwa wakati huu.

Hema la kwanza linasemekana kuwa na maana ya sitiari. Ni mfano unaoonyesha wakati wa sasa. Usemi huu wa mabano unaingiliana na mwelekeo wa ulimwengu kwa mpangilio wa Maskani ya kwanza, ambayo itafafanuliwa tena katika sura ya 12, mistari ya 26 hadi 28.

Hema la nje, Mahali Patakatifu, ni ishara ya enzi ya sasa wakati uumbaji wenyewe unaoonekana bado unaficha kuingia katika ulimwengu wa mbinguni, wa kudumu, usioonekana unaowakilishwa na chumba cha pili. Njia itawekwa wazi wakati chumba hicho cha kwanza yaani, uumbaji huu unaoonekana utakapotikisika na kuondolewa ili kisichotikisika kibaki. Jambo muhimu katika kifungu hiki linahusiana, kwa mara nyingine tena, basi, kushindwa kwa dhabihu za Walawi kupanua ufikiaji wa Mungu kati ya watu wote.

Kama mwandishi anavyoandika, katika hema hili, dhabihu zinatolewa ambazo haziwezi kumkamilisha mwabudu kwa habari ya dhamiri. Yaani, hawakuweza kuleta dhamiri ya mwabudu kwenye lengo lililowekwa na kimungu la kuruhusu mwabudu kusimama mbele za uso wa Mungu kwa kutazamia kupata kibali badala ya kuogopa uharibifu. Ukweli kwamba dhabihu nyingi ziliwaacha waabudu wakiwa bado wamesimama nje daima huthibitisha kwa mwandishi wetu kutofaa kwa mfumo mzima.

Kwa hiyo, anaandika kwamba dhabihu zina nguvu tu, ambazo anazinukuu kuhusiana na vyakula na vinywaji na udhu mbalimbali au utakaso wa kiibada zikiwa ni kanuni za mwili zinazotumika mpaka wakati wa kufanywa upya au wakati wa kuweka mambo sawa. Mwandishi anazikosoa kanuni za agano la kwanza kuwa ni kanuni za mwili tu, maagizo yanayohusu chakula, kama kanuni za chakula za Torati au utakaso wa mwili, ambao hauwezi kupanua uwezo wa utakaso kwa mtu wa ndani. Kwa mwandishi, hata hivyo, wakati wa kusahihisha, wa kuweka mambo sawa, tayari umefika.

Kwa ajili ya Yesu, kuhani mkuu tayari ameingia katika hema ya mbinguni na kuanzisha agano jipya la Yeremia 31. Hema ya kwanza tayari imepoteza msimamo wake wa ibada kama ufafanuzi wa mwandishi wa Zaburi 40, mstari wa 6 hadi 8, utaonyesha baadaye kidogo katika sura ya 10. Waebrania 9, mstari wa 7, imeweka Siku ya Upatanisho wa kazi ya kuhani mkuu kama mfumo wa upatanisho wa kuhani mkuu wa Lawi. na kazi ya kuhani katika uzao wa Melkizedeki, yaani, Yesu.

Kwa kuwa ibada ya Siku ya Upatanisho ni usuli muhimu sana kwa ufafanuzi wa mwandishi katika sura hizi, tunapaswa kutulia kwa muda na kuburudisha kumbukumbu zetu kuhusu hatua mbalimbali za ibada hiyo muhimu sana katika maisha ya Israeli. Harakati kuu ya kwanza ya kiliturujia katika ibada ya Siku ya Upatanisho ni kwamba kuhani mkuu achinje ng'ombe kama sadaka ya dhambi kwa ajili yake na familia yake. Anafukiza uvumba katika Patakatifu pa Patakatifu katika chetezo, na ananyunyiza kiti cha rehema kwa damu ya fahali huyo.

Katika hatua ya pili, kuhani mkuu anachagua mbuzi wawili na kuchinja mmoja kuwa toleo la dhambi kwa ajili ya watu. Tena, anaingia Patakatifu pa Patakatifu ili kunyunyiza damu ya mbuzi huyo juu ya kiti cha rehema, akifanya upatanisho kwa ajili ya dhambi za watu. Kuhani mkuu anapaka baadhi ya damu ya fahali na mbuzi kwenye pembe nne za madhabahu ya dhabihu ya kuteketezwa.

Kisha kuhani mkuu anatoa mbuzi wa pili, anaweka mikono yake juu yake, na kuungama juu ya kichwa chake dhambi zote za watu, na kumfukuza mbuzi huyo nje ya kambi. Mbuzi anapelekwa na mtu jangwani na huko anatolewa kwa Azazeli, roho ya kishetani ya jangwani. Kisha kuhani mkuu hujitumbukiza ndani ya maji, anabadili mavazi yake, na kutoa mafuta kutoka kwa matoleo mawili ya dhambi, yule mbuzi wa kwanza na ng'ombe-dume, juu ya madhabahu.

Hatimaye, mizoga iliyosalia ya ng'ombe-dume na mbuzi inatolewa nje ya kambi na makuhani wengine na kuteketezwa. Katika ibada hii ya kiliturujia, kuna vipengele viwili muhimu. Kwanza, matendo yale yanayosafisha mahali patakatifu kutokana na unajisi wa dhambi za watu.

Na pili, vipengele hivyo vya ibada vinavyowatakaswa watu wenyewe kutokana na unajisi wa dhambi zao. Kipengele hicho cha kwanza kinaweza kutufanya sisi kuwa wa ajabu, lakini katika dhana ya Waisraeli wa kale kuhusu mambo, dhambi dhidi ya

agano hazikumtia unajisi mtu aliyefanya dhambi. Kulikuwa na aina ya athari ya kuakisi kwenye dhamiri ya mwabudu, kwa upande mmoja, na kwenye kiti cha rehema katika Patakatifu pa Patakatifu, kwa upande mwingine.

Kile ambacho mwanachuoni mmoja mkuu wa Mambo ya Walawi na Hesabu, Yakobo Milgram, amekiita picha ya athari ya kijivu ya Doria ya dhambi za watu kwenye kiti cha rehema katika Patakatifu pa Patakatifu. Kwa hiyo, ibada ya upatanisho ilikuwa na kipengele hiki cha pande mbili ili kuondoa dhambi katika maeneo mawili tofauti, mahali pa uwepo wa Mungu na, bila shaka, dhamiri ya mwabudu ambaye alifanya dhambi hapo kwanza. Kama vile agano la kwanza wakati huo lilikuwa na patakatifu na kanuni za ibada, mhubiri anaamini agano la pili kuwa na patakatifu pake panapohusika, lile la mbinguni, na ibada zake za dhabihu.

Ramani za kitamaduni za zamani, kama ramani ya siku ya ibada ya upatanisho, hufanya kazi kama mifano. Zinatoa malighafi ya dhana, lakini hizi zimeunganishwa kwa njia mpya na zisizowezekana, kwa kweli, na kuhani mpya, na Yesu, ambaye anakuwa yeye mwenyewe mpatanishi na sadaka. Kwa hiyo, tunasoma katika fungu linalofuata, Lakini Kristo, akiisha kufanyika kuhani mkuu wa mambo mema yaliyotokea, aliingia mara moja na kwa wakati wote kupitia ile hema iliyo bora na kamilifu zaidi, isiyofanywa kwa mikono, yaani, isiyo ya ulimwengu huu, kuingia katika patakatifu, si kwa damu ya mbuzi na mafahali, bali kwa damu yake mwenyewe, akianzisha ukombozi wa milele.

Kwa maana ikiwa damu ya mbuzi na ng'ombe na majivu ya ndama ya ng'ombe yaliyonyunyizwa huwatakaswa wale walio najisi kwa ajili ya kutakasa mwili, basi si zaidi sana damu ya Kristo, ambaye alijitoa nafsi yake kuwa safi kwa Mungu kwa njia ya roho ya milele, kuwa hana lawama, itasafisha dhamiri zetu na matendo mafu, ili tumtumikie Mungu aliye hai? Mwandishi anathibitisha tena kwamba huduma ya Yesu inafanyika katika eneo la juu zaidi, hema kubwa na kamilifu zaidi lisilofanywa kwa mikono, yaani, si mali ya uumbaji huu. Maelezo hapa ya patakatifu pa mbinguni kama hema kubwa na kamilifu zaidi yanaunga mkono kwanza uelewa wa lugha kamilifu inayohusiana na kuvuka kizingiti kati ya ulimwengu unaoonekana na usioonekana. Hekalu la mbinguni ni kamilifu zaidi kwa sababu lipo katika makao yasiyotikisika.

Pili, tofauti ya mwandishi kati ya uumbaji huu na ulimwengu ambao Yesu ameingia kama mtangulizi wetu inaunga mkono usomaji wa Waebrania 9:9 ambao unahusisha zaidi ya uingizwaji tu wa ibada ya Agano la Kale. Uumbaji huu wenyewe unasimama kati ya mwamini na ufikiaji kamili wa mwisho kwa Mungu. Hivyo, ni lazima Yesu apite katika mbingu zilizoumbwa ili aingie katika makao hayo ya kutafakari ambayo si ya ulimwengu huu unaoonekana.

Njia ya kuingia patakatifu imefunuliwa sasa. Waumini wanaweza kufuata katika nafasi hiyo katika maombi na ibada ya pamoja, lakini hata zaidi, wanaweza kufuata

kibinafsi wakati Kristo atakaporudi mara ya pili ili kuwaingiza pamoja naye katika utukufu. Huduma ya Yesu inahusisha pia mambo ya juu zaidi ya desturi.

Anaingia mbinguni kwenyewe si kwa damu ya mbuzi na mafahali bali kupitia damu yake mwenyewe. Njia ya utakaso ya agano la pili ni ya gharama kubwa zaidi kwani inahusisha kifo cha Mwana wa Mungu. Kwa hivyo, pia hatari kubwa zaidi ambayo itaambatana na kuchafua damu hii kwa kufikiria kidogo sana faida ambayo imeleta, kama mwandishi ataleta nyumbani hivi karibuni katika sura ya 10, mstari wa 29.

Sehemu ya mara moja tu ya dhabihu ya Yesu inaonyesha ubora wa ukombozi anaopata. Ni ukombozi wa milele kwa sababu unadumu milele na hauhitaji kurudiwa. Kwa mhubiri wetu, kurudia-rudia ni ishara ya kutofaa na kutofaa.

Katika sura ya 9, mstari wa 13 hadi 14, mwandishi anatanguliza hoja nyingine ndogo hadi kubwa zaidi inayotegemea upingamizi wa damu ya wanyama dhidi ya damu ya Yesu mwenyewe katika sura ya 9, mstari wa 12. Kwa kuunganisha pamoja damu ya ng'ombe na mbuzi na majivu yaliyonyunyiziwa ya ndama huyo, mwandishi anachanganya pamoja utaratibu wa Siku ya dhabihu ya Yom katika muhtasari wa dhabihu ya Yom juu ya Apurtone. Hesabu 19 kwa ajili ya kutayarisha dutu inayoondoa uchafu unaotokana na unajisi wa maiti, kwa kugusa maiti. Muungano huu unamruhusu mwandishi kuendeleza dai lake kwamba utaratibu mzima wa ibada chini ya Agano la Kale ulikuwa na uwezo tu wa kushughulikia unajisi wa nje, kuwa, kama asemavyo, kanuni za mwili ambazo hazingeweza kupenya hadi kuondolewa kwa uchafuzi wa dhamiri.

Kwa hivyo dhabihu za Siku ya Upatanisho zinashushwa kwenye kiwango cha utakaso wa nje. Ikiwa dutu ya nyenzo ya damu ya mnyama inatosha kwa utakaso wa mtu wa nje, damu ya Kristo, mwandishi anasema, inayotolewa kwa njia ya roho ya milele hakika itatosha kwa utakaso wa mtu wa ndani. Tunapaswa kutambua kwamba, kwa wakati huu, mabadiliko ya anthropolojia yameonekana katika tofauti ya mwandishi kati ya mtu wa nje na dhamiri ya mtu wa ndani.

Hii ni hatua ya kutoka kwa dhana iliyunganishwa zaidi ya Waisraeli wa kale ya mwanadamu ambapo mambo ya ndani na nje ya mtu hayakutofautishwa kabisa. Mwandishi ameelekea kwenye dhana ya Kigiriki zaidi ambayo inaweka sura za nje na za ndani za wanadamu pamoja kila mmoja kwa tofauti. Haingetokea kwa watungaji wa Mambo ya Walawi kuchora mstari kati ya utakaso wa ngozi na kutakasa moyo.

Ibada moja ingemtakasa mtu huyo. Mwandishi wa Waebrania, akiingia katika historia akiwa na manufaa ya uhakiki wa kinabii wa desturi za kikuhanu na pia manufaa ya karne nyingi za Ugiriki nyuma yake, sasa anaweza kutilia shaka Mambo ya Walawi 16 mstari wa 30 kuhusu kiwango cha utakaso ambacho utaratibu wa Siku ya Upatanisho hutoa na anaweza kuhitimisha kwamba ni ibada ya nje tu. Tunahitaji kukumbuka

hapa katika hoja hii yote kwamba mwandishi anazungumza juu ya kusulubishwa kwa mateso kutokana na utii na uaminifu kwa Mungu.

Hatupaswi kuwazia Yesu akipeleka damu katika ulimwengu wa roho kana kwamba mambo halisi ya kiroho yanaweza kusafishwa kwa nyenzo za ubora wowote. Ufahamu wa mwandishi kwamba dhabihu ya Yesu hufanyika kupitia roho za milele inaweza kuonyesha kwamba mwandishi hangetutaka tushikamane sana na mambo ya kimwili ya kifo cha Yesu tunapotafakari madhara ya kifo hicho katika maneno haya ya ibada. Anatumia lugha yenye kufaa kama vile damu ili kusaidia wasikilizaji wake wapate habari njema hiyo kulingana na mambo ambayo wangeelewa.

Kifo cha Yesu kwa niaba yetu na kupaa kwake katika uwepo wa Mungu kunamaanisha kwamba waamini wamekubaliwa na Mungu kwa ajili ya Yesu katika nyumba ya Mungu na kufurahia faida ya Yesu kuishi na kuwaombea kwenye mkono wa kuume wa Mungu. Lugha ya ibada ya Agano la Kale hutoa lugha yenye nguvu ya kufahamu ukweli kwamba vizuizi vyote vilivyosimama kati ya Mungu mtakatifu na wanadamu wasio watakatifu vimeondolewa. Kwa hiyo, kifo cha Yesu kinatokea kwa niaba yetu, lakini hapa tunaona pia kwa njia mpya jinsi kupaa kwa Yesu pia ni jambo lililotokea kwa niaba ya wafuasi wa Yesu.

Katika Waebrania 9, mistari 15-22, mwandishi anarudi kwenye lugha ya agano kuzungumzia kifo cha Yesu si tu kama siku ya ulimwengu ya upatanisho bali pia kama ibada ambayo inaanzisha agano jipya lililoahidiwa katika Yeria 31. Ibada ya uzinduzi wa agano, kama wasomaji wangejua kutoka 24, pia inahitaji kumwaga damu. Kwa hiyo kifo cha Yesu kinatimiza wajibu maradufu, kikifanya upatanisho na kutumika kama dhabihu ya kuanzisha agano.

Kwa sababu hiyo yeye ni mjumbe wa agano jipya ili kifo kipate kutokea kwa ajili ya ondoleo la dhambi zilizofanywa dhidi ya agano la kwanza, ili wale walioitwa waipokee ahadi ya urithi wa milele. Kuunganisha maneno agano na urithi kunamruhusu mwandishi kuanza kuchezea maana mbili za neno la Kiyunani diatheke kama agano na agano, yaani, wosia. Kwa njia hii, anaweza kushikilia pamoja uthibitisho wa kifo cha Yesu kama dhabihu ya kuanzisha agano na kama kufariki kwa mtoa wosia, mtoa wosia, ambayo huwezesha mali ya mtoa wosia kuanguka kwa warithi, kufanya mapenzi ya Mungu kuwa halali kwa wale ambao wameitwa warithi wa Mungu.

Anapoendelea katika mstari wa 16, ambapo kuna agano au wosia, ni muhimu kuleta kifo cha mfanya agano au mtengeneza wosia. Kwa kuwa Mungu, bila shaka, hawezi kufa, kifo cha Yesu kinaletwa mbele kuwa kifo kinachofanya sheria ya urithi ifanye kazi kwa warithi. Mwandishi anavuka mstari kati ya agano na mapenzi tena katika mstari wa 17, kwa maana agano linathibitishwa kwa msingi wa maiti.

Kwa kuwa haina nguvu wakati mtoa wosia yu hai, kuletwa kwa maiti kama msingi ambao juu yake agano linathibitishwa au kufanywa kuwa la kufunga kunakumbusha dhabihu fulani za kufanya maagano. Kwa mfano, agano lililofanywa kati ya Mungu na Ibrahimu katika Mwanzo 15, mstari wa 9 hadi 21, kwa hakika liliwekwa juu ya maiti katikati ya maiti za wanyama ambazo Abrahamu alikuwa ameshikamana na ishara ya kiapo cha Mungu ili kuona sehemu yake ya agano kupitia maisha yake, kana kwamba ni.

Kisha mwandishi anarejea katika mada za sheria ya wosia kana kwamba anakamilisha msuko na upatanishi wa miundo hii miwili ya maana. Ibara hiyo, kwa vile, yaani , agano, haina nguvu wakati mtoa wosia yu hai, inaunganisha umwagaji wa damu na kifo cha mwathirika si tu na taratibu za upatanisho bali pia na uzinduzi wa agano. Na majivuno ya sheria ya wosia humsaidia mhubiri kueleza jambo hili.

Jambo kuu ambalo hoja inatumika ni kwamba kifo cha Kristo kinakamilisha uzinduzi wa agano hili, ambalo linasemwa katika nukuu ya Yeremia ambayo mwandishi alikuwa ameisoma katika Waebrania sura ya 8. Waebrania 9 mistari ya 18 hadi 22 kisha anafupisha na kurekebisha sherehe ya Kutoka 24 mstari wa 1 hadi 8. Kwa hiyo, kila agano la kwanza liliwekwa bila agizo la damu. Musa aliwaambia watu wote, akachukua damu ya mafahali pamoja na maji na sufu nyekundu na hisopo akanyunyiza kitabu chenyewe na watu wote akisema hii ndiyo damu ya agano ambalo Mungu aliamuru kwa ajili yenu. Naye akanyunyiza hema na vyombo vyote vya ibada kwa damu vivyo hivyo. Na kama sheria, karibu kila kitu husafishwa kwa damu, na pasipo kumwaga damu, hakuna msamaha.

Kunyunyiziwa kwa damu kulikuwa ushuhuda kwa watu na kwa Mungu kwamba agano lilikuwa sasa la lazima kwa pande zote mbili kwa vile wote walikuwa wamekubaliana nalo. Damu ilitoka kwa wanyama waliotolewa kama sadaka ya amani. Dhabihu hutolewa kwa nia ya kupata kibali cha Mungu kwa ajili ya watu, kuwahakikishia kwamba wana kibali cha Mungu na, kwa hiyo, hali njema yao.

Mhubiri anaongeza maelezo kadhaa kwenye kipindi cha Kutoka. Maji, uzi mwekundu, na hisopo si sehemu ya ibada ya uzinduzi wa agano katika Kutoka 24. Wala si kunyunyiza hema au vyombo vyote vya kiliturujia.

Kama katika Waebrania 9:13 mwandishi wetu anachanganya taratibu za ibada kutoka sehemu mbalimbali katika Torati zilizowekwa kwa matukio na makusudi tofauti ili kuisitiza hali ya nje ya matendo haya na, kwa sababu ya kujumuisha taratibu nyingi tofauti katika ulinganisho wake, kupinduliwa kwa mfumo mzima wa ibada katika ibada moja ya agano jipya. Mwandishi pia amerekebisha kidogo usomaji wake wa maneno ya Musa. Katika Kutoka 24, mstari wa 8, tungenesoma Musa akisema, Tazama, damu ya agano.

Lakini katika Waebrania 9, 20 mwandishi ana Musa kusema Hii ni damu ya agano. Maneno haya ya mwisho yanahusiana kwa karibu zaidi na maneno ya kuanzishwa kwa Karamu ya Mwisho inayojulikana kutoka kwa Injili za Synoptic, haswa Mathayo na Marko, ambapo Yesu anasema hii ni damu yangu ya agano jipya. Kwa hivyo, kifo cha kihistoria cha Yesu kinaunganishwa kwa nguvu zaidi katika ibada hii ya uzinduzi wa agano.

Uchunguzi kwamba Musa hakutakasa watu tu bali pia patakatifu kwa damu ya mafahali katika Waebrania 9:21, kama vile kuhani mkuu wa Walawi alivyofanya katika siku ya upatanisho, inadokeza kwa mwandishi kwamba kazi ya kuhani mkuu na mpatanishi mkuu wa agano lazima pia ijumuishe kipengele kama hicho kinachoongoza kwenye sehemu inayofuata ya hoja yake juu ya utakaso wa Kristo wa patakatifu pa mbinguni katika sehemu hii ya kwanza ya damu ya Waebrania 239. katika kielelezo tambiko la uzinduzi wa Agano la Kale linakuwa uthibitisho wa kutimizwa kwa kipengele kile kile na Kristo katika hali ya kupinga katika ulimwengu usioonekana. Na hivyo mwandishi anaendelea kusema bila kumwaga damu, msamaha hauji. Kauli hii inaakisi kanuni ya kardinali, kanuni ya msingi ya mfumo wa ukuhani wa Walawi, kama tungsoma katika Mambo ya Walawi 17, 11: Damu inatolewa kwa ajili ya kufanya upatanisho. Mwandishi wetu, hata hivyo, anashikilia kauli hii pamoja na uthibitisho atakaoufanya hivi punde mwanzoni mwa sura ya 10: Haiwezekani kwa damu ya mafahali na mbuzi kuondoa dhambi.

Mvutano huo, ulazima wa damu kufanya upatanisho, na kutowezekana kwa damu ya wanyama kuondoa dhambi kwa njia ifaayo pamoja hutokeza ulazima wa kile ambacho kwa hakika ni dhabihu ya kibinadamu ili kupata ondoleo la dhambi, dhabihu iliyotolewa katika kifo cha Yesu. Hili ni jambo ambalo tayari mwandishi amedokeza katika sura ya nane, mstari wa tatu. Kila kuhani mkuu amewekwa ili atoe matoleo na dhabihu;

Asili ya toleo hilo litakuwa lengo zaidi la mjadala wa mwandishi katika sehemu zinazofuata. Mwandishi anafunga kile ambacho sasa ni sura ya tisa ya mahubiri yake kwa kuzingatia umuhimu wa ulimwengu na wa kitamaduni wa kupaa kwa Yesu. Na kwa hiyo tunasoma, ilikuwa lazima kwa upande mmoja kwamba vivuli vya mambo halisi yaliyo mbinguni visafishwe kwa dhabihu hizo, lakini mambo ya mbinguni yenyewe yasafishwe kwa dhabihu zilizo bora zaidi kuliko hizo.

Mhubiri anakubali ulazima wa kutakasa maskani ya kidunia kwa damu, ambayo ilikuwa sehemu kuu ya ibada ya Siku ya Upatanisho, pamoja na huduma ya uzinduzi wa agano. Tena, tunakutana na dhana ya unajisi unaojengeka katika patakatifu pa patakatifu, ukumbusho wa uchochezi katika uwepo wa Mungu wa dhambi za watu, na hitaji la utakaso wa kiibada wa dhambi hizo hizo. Ikiachwa bila kuzuiwa, mkusanyiko huu wa ukumbusho wa dhambi za watu katika uwepo wa Mungu katika patakatifu pa patakatifu ungesababisha maafa kwa taifa, ama kwa utakatifu wa Mungu unaotokea kuteketeza unajisi na sababu yake au kwa Mungu mtakatifu

kujiondoa katika patakatifu palipochafuliwa na hivyo pia kuondoa ulinzi wake na utoaji kutoka kwa watu.

Mwandishi wa Waebrania anajenga kipingamizi katika sura ya tisa, mstari wa 23 , ambayo inakumbusha hoja ndogo kwa hoja kubwa zaidi ya sura ya tisa, mistari ya 13 na 14. Kama vile ibada mpya zilihusisha kutakasa dhamiri badala ya uso wa nje wa mdhambi kwa damu yenye matokeo zaidi, vivyo hivyo patakatifu palipo bora zaidi katika ulimwengu wa milele ni kusafishwa vizuri kwa njia ya damu iliyosafishwa vizuri zaidi. Unajisi wa patakatifu pa mbinguni unawakilisha ukumbusho wa kudumu wa chuki za wanadamu dhidi ya Mungu mbele ya kiti cha enzi cha Mungu.

Utakaso wa Yesu wa mahali patakatifu pa mbinguni ni uwekaji wa kiibada wa ahadi ya Mungu, sitakumbuka dhambi zao tena, kama ilivyoielezwa katika Yeremia sura ya 31, mstari wa 34. Haya yote basi hutoa mfumo wa tafsiri ya kupaa kwa Yesu, kipengele cha hadithi ya Yesu ambayo inaelekea kutokuwa na jukumu kubwa katika theolojia ya Kikristo kama kifo na ufufuo wake. Kama mwandishi anavyoendelea, Kristo hakuingia katika patakatifu palipotengenezwa kwa mikono, mifano ya vitu halisi, bali mbinguni kwenyewe, ili sasa aonekane mbele za uso wa Mungu kwa niaba yetu.

Hapa, tunaona ubadilishaji wa hila wa istilahi kwa upande wa mwandishi. Kwa kawaida, Agano la Kale hutoa aina au mfano, na Yesu na kazi yake hutoa mfano. Aina ya vielelezo, mfano hufuata na kukamilisha muundo huo.

Hata hivyo, katika kuita maskani ya kidunia kuwa ni mfano, hata hivyo, mwandishi anawakumbusha wasikilizaji kwamba hekalu la mbinguni lilikuwepo kabla ya kujengwa kwa nakala ya kidunia, kwa hakika, kabla ya uumbaji wenyewe, kama tulivyosikia katika sura ya nane, mstari wa tano. Uhusiano kati ya ibada ya mbinguni na ibada za kidunia ni kinyume katika hatua hii. Ibada za kidunia, kwa kweli, zinaakisi kielelezo cha ibada ya mbinguni.

Patakatifu palipohudumiwa na makuhani Walawi ni nakala tu iliyofanywa kwa mikono ya wanadamu, huku Yesu, kwa kupaa kwake, ameingia katika kitu halisi, mahali pa kweli pa makao ya Mungu, na, kwa hiyo, mahali halisi au pafaa zaidi pa kutokea kwa upatanishi. Hapo ndipo anaondoa kumbukumbu ya dhambi kutoka kwa uwepo wa Mungu, kumbukumbu ambayo imetia doa na kuwazuia wanadamu kuingia kwa Mungu. Tendo hilo hilo, kwa upande wa Yesu, lilitimiza kuwekwa kwa agano jipya ambalo Yeremia alizungumza.

Uhusiano kati ya upatanisho na agano unawezeshwa hapa na ukweli kwamba agano jipya la Yeremia ni hasa kuhusu Mungu kutokumbuka dhambi tena. Kwa hivyo kifo cha Yesu kinachukuliwa na mwandishi wetu kama ushuhuda kwa pande zote mbili, kwa Mungu na kwa wanadamu, kwamba agano hili jipya linafanya kazi. Ushuhuda uliotekelwa ipasavyo katika Kutoka 24 na hapa na mpatanishi wa agano.

Hivyo, tena, sio kifo cha Yesu tu kwa ajili yetu, bali pia kupaa kwake ni kwa ajili yetu. Upinzani wa tatu wafuata katika Waebrania 9, mistari ya 25 na 26, ukirejelea tofauti kati ya dhabihu moja ya Yesu na dhabihu za kila mwaka za kuhani mkuu Mlawi. Yesu aliingia mbinguni kwenyewe, akinukuu, si ili kujitoa mwenyewe mara nyingi kama kuhani mkuu aingiapo patakatifu kila mwaka kwa damu ya mwingine; tangu wakati huo ingemlazimu kuteswa mara nyingi tangu kuumbwa ulimwengu.

Lakini sasa ametokea katika utimilifu wa nyakati ili kuondoa dhambi mara moja na kwa wakati wote kwa dhabihu yake. Mhubiri alikuwa tayari amethibitisha katika sura ya tisa, mstari wa saba hadi wa 14, kwamba dhabihu ya Yesu mara moja tu inatimiza kile ambacho taratibu za kila mwaka za siku ya upatanisho hazingeweza. Sasa, anarudi kwenye nukta hii ya utofautishaji ili kuikuza kwa urefu zaidi hapa na katika aya zifuatazo katika sura ya 10, mstari wa kwanza hadi wa 10.

Tofauti hapa kati ya makuhani wakuu wa kidunia wanaoingia na damu ya mtu mwingine, damu ya wanyama wa dhabihu, na dhabihu ya Yesu mwenyewe haionyeshi tu ubora mkubwa zaidi wa dhabihu ya Yesu bali pia kiwango kikubwa zaidi cha uwekezaji wa Yesu katika kazi hii ya upatanishi. Alijitolea kihalisi ili kurejesha ufikiaji wa wateja wake kwa kibali cha Mungu. Hili linafaa tena kuamsha shukrani na kudumisha shukrani kwa upande wa mkutano wa mwandishi.

Inapaswa pia kutumika kama kizuizi dhidi ya ukosefu wa uaminifu, dhidi ya kushindwa kurejesha haki kwa mpatanishi aliyewekeza na kujitolea. Katika hatua hii, mwelekeo wa eskatolojia unaingia kwenye hoja ya ibada, kama itakavyokuwa tena katika sura ya 10, mstari wa 13. Tendo la Yesu la ukuhani hutokea si tu katika historia lakini mwisho wa historia.

Ametokea katika utimilifu wa nyakati. Hii inatia nguvu hisia ambayo mhubiri anataka kutoa kwa wasikilizaji wake tangu mwanzo hadi mwisho wa mahubiri haya. Wanasimama kwenye kizingiti cha urithi wao, wa kuingia katika pumziko lao, ufalme usiotikisika.

Wakati wa kuwathawabisha wale walio washikamanifu kwa utawala wa Kristo na kuwatiisha wale wanaouchukia uko mlangoni. Wakristo wanapaswa kushikilia tu ahadi zao kwa muda mfupi sana, kama vile mwandishi atakavyosema waziwazi katika sura ya 10, mistari ya 36 hadi 39. Mwandishi huchukua muda kuendeleza mwelekeo huu wa eskatolojia kabla ya kurudi kwenye ufafanuzi wake unaozingatia ibada.

Kama vile wanadamu wanavyowekewa kufa mara moja, na baada ya kufa hukumu, vivyo hivyo Kristo naye, akiisha kujitoa nafsi yake mara moja azichukue dhambi za watu wengi, atatokea mara ya pili pasipo uhusiano wa dhambi, kwa wokovu wa wale wanaomngoja kwa hamu. Kauli mbiu kuhusu kifo ikifuatiwa na hukumu inatilia mkazo onyo la kimkakati la mwandishi kwamba kuondoka kwenye kikundi

hakumaanishi kutoroka hatari. Watawajibishwa hata iweje na Mungu ambaye walimkataa mwanawe.

Kukabiliana na mzozo wa hukumu ya baada ya kifo kwa mafanikio kunapaswa kuchukua usikivu kamili wa msikilizaji badala ya kuruhusu macho yao kupeperuka kwa sababu ya majanga madogo madogo yanayoletwa na uhasama wa majirani zao. Wale ambao wamepokea tendo la thamani la Yesu la wema na kuitikia kwa uaminifu na shukrani watafurahia zawadi ya ukombozi, soteria, wokovu wakati wa kuja kwa Kristo, mara ya pili. Matumizi ya neno wokovu hapa ni muhimu.

Tena, tunamwona mwandishi huyu akifikiri juu ya wokovu kama wema wa wakati ujao kinyume na matumizi ya neno katika Waefeso 2, mstari wa sita hadi nane, kwa mfano, kuelezea tukio lililo katika siku za nyuma za mwamini. Hitaji la kichungaji ambalo mwandishi hushughulikia, yaani, kuchochea mtazamo wa kutazamia mbele ambao utadumu hadi mwisho, linatumika vyema kwa kuelekeza uangalifu wa msikilizaji kwenye mwelekeo huu ujao wa ukombozi wa Mungu au wokovu wa wale walio katika Kristo Yesu. Waandishi wa maandishi ya Agano Jipya wanazungumza juu ya upana wa uzoefu ambao kwa pamoja unaunda mchakato kamili zaidi wa wokovu.

Upatanisho na Mungu kwa njia ya kumpokea Kristo, kujiunga na watu wa Mungu kwa njia ya ubatizo, kutembea katika upya wa uzima, na kukombolewa kutoka kwa maafa ambayo yatakomesha enzi hii mbovu ya sasa. Kukunja ufahamu huu mkubwa zaidi wa kazi ya kuokoa ya Mungu katika kipengele chochote kimoja kunadhoofisha athari ambayo dhana ya kibiblia ya wokovu inapaswa kuwa nayo katika maisha ya Wakristo, dhana ambayo sio tu inatuelekeza nyuma kwa yale ambayo Mungu tayari amefanya katika maisha yetu lakini pia hutuelekeza mbele, na kutufanya kutamani kile ambacho Mungu bado atafanya kwa waaminifu wanaoendelea kuishi kwa kudhihirisha itikio lao la shukrani na utii wa uchaji.